

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji, sosyal ve ekonomik yaşam üzerindeki belirleyiciliği nedeniyle stratejik bir kamu hizmeti alanıdır. Bu nedenle her devlet kendi ülkesinin enerji ihtiyacının ve enerji güvenliğinin sağlanmasını doğrudan asli görevi olarak kabul etmektedir.

Elektrik enerjisinin üretimi, iletimi, dağıtımı ve satışına ilişkin bütün işlemler elektrik piyasası faaliyetlerini oluşturmaktadır. Bu faaliyetlerin amacı, elektrik enerjisini tüm kullanıcılara zamanında, güvenilir, yeterli, sürekli, kaliteli, çevreye uyumlu ve düşük maliyetli olarak temin etmek suretiyle ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlıklı bir şekilde sağlanmasıdır. Enerji ile ilgili bütün yasalar anılan hususları temel amaç olarak belirlediği halde bu amaçlara ulaşıldığını söylemek mümkün değildir. Enerjide giderek artan ölçüde dışa bağımlı bir yapı vardır.

2002 yılında elektrik enerjisinin yüzde 40,6'sı doğalgazdan karşılanırken bu oran 2010 yılında yüzde 46,5'e yükselmiş, 2012 yılsonu için ise bu oranın yüzde 44,7 olması beklenmektedir. Öte yandan ithal edilen doğalgazın %53'ü elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Diğer bir ifadeyle çok pahalı ithal bir girdi olan doğalgaz ile elektrik üretiminin neredeyse yarıya yakın bir bölümü üretilmektedir. Pahalı elektrik enerjisi üretiminin faturası ise nihai tüketici olan vatandaşlarımıza ve sanayiye çıkmaktadır.

Türkiye'nin 2011/2012 kış mevsimindeki günlük doğalgaz ihtiyacı 180 milyon metreküp seviyelerini aşmış olup tüm tedarik olanaklarının tam kapasite ile kullanılması durumunda bile bu talebin karşılanmasında zorlanmıştır. Kaldı ki tedarik olanaklarının tam kapasite ile kullanılması fiilen mümkün bulunmamaktadır. Dolayısıyla tedarik edilen miktar daha düşüktür. 2011-2012 kış döneminde Azerbaycan ve İran'dan gelen doğalgaz akışındaki sıkıntılar yanında yeterli depolama tesisimizin bulunmaması nedeniyle elektrik kesintileriyle karşı karşıya kalınmıştır. Doğalgaz arzındaki düşüş doğal olarak elektrik arzını düşürmekte, bu da elektrik kesintileri şeklinde günlük yaşamımıza yansımaktadır. BOTAŞ, 2011-2012 kış mevsiminde ısınmada sorun yaşanmaması için sanayiye ve doğalgazla üretim yapan elektrik üretim tesislerine üretimlerini düşürme yönünde talimat vermiş, Bakanlık ise, ülkemizin karşı karşıya kaldığı elektrik krizini vatandaşlarımızdan gizleyerek, krizi aşmak için ülke genelinde "**Gezdirme Yöntemi**" ile elektrik kesintisi uygulamıştır. Elektrik kesintilerinin yaşandığı bir süreçte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı doğalgazın elektrik üretimindeki payının düşürüleceği yönünde bir açıklama yapmıştır. Oysa rakamlar hükümetin politikasının aksi yönde olduğunu göstermektedir. Sayın Bakanın açıklama yaptığı süreçte doğalgazla kurulu elektrik üretim tesislerinin gücü 16.000 megavat olduğu halde doğalgazla üretim yapması için verilen lisanslara konu olan gücün toplamı 30.000 megavattır.

2012/2013 kış mevsiminde ihtiyacın 190 milyon metreküp seviyelerine yükseldiği günler olmuş ve talebin karşılanabilmesi için de elektrik kesintileri uygulamasının yanı sıra Yap İşlet Devret santralleri doğalgaz yerine ikincil yakıt kullanmaya yönlendirilmiştir.

Yaşanan elektrik sıkıntılarının sebebi AKP Hükümetlerinin uyguladığı enerji politikasıdır. AKP hükümetleri döneminde kamu, enerji piyasasından büyük ölçüde çekilmiş, ancak uygun yatırım iklimi tesis edilmediğinden özel sektör bu boşluğu dolduramamıştır. 2002 yılında kamunun enerji sektöründeki sabit sermaye yatırımları GSYİH'nın yüzde 1'i iken bu oran 2011'de yüzde 0,2'ye kadar düşmüş, 2012 yılında ise bu oranın yüzde 0,3 olması öngörülmüştür. Enerji sektöründeki kamu ve özel sektör sabit sermaye yatırımları beraber değerlendirildiğinde ise artan enerji talebine karşılık bu süreçte toplam yatırımlarda bir artış olmamış; 2002'deki yüzde 1,5'lik olan oranın 2012'de ancak yüzde 1,4 olması öngörülmüştür.

Belirtilen nedenlerle uygulanan enerji politikasının yetersizlikleri ile elektrik enerjisinde yaşanan sorunların sebeplerinin araştırılması ve çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98. maddesi, İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince "**Meclis Araştırması**" açılmasını arz ve teklif ederiz.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili